

DE LOCKER

DOELEN STELLEN

DOCENTENHANDLEIDING

Leeftijd: 13-15 jaar, 16-18 jaar

Geslacht voor: vmbo, havo en vwo vanaf de eerste klas

Vakgebied en kerndoelen: Deze les vindt aansluiting bij vakken Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen, Filosofie en Kunstzinnige Oriëntatie. Daarnaast sluit dit materiaal aan bij het eindadvies van Platform Onderwijs2032. Zo draagt het bij aan Burgerschap en 21^e eeuwse vaardigheden.

De Locker

Moet ik me schuldig voelen als ik masturbeer? Hoe vertel ik mijn ouders dat ik niet meer geloof? Klopt mijn idee over liefde wel? Ga ik na die bad trip toch weer drugs gebruiken?

De Locker is een online verzamelplaats voor deze en andere verborgen verhalen van jongeren tussen de 14 en 20 jaar. In korte documentaires, gemaakt door jonge makers (<33) worden allerlei onderwerpen uitgelicht waar jongeren mee bezig zijn, maar waar ze vaak niet zo makkelijk over praten.

Het project is een samenwerking tussen Human, NPO 3Lab en NPO3Extra.

Ik word Nederlands kampioen: Doelen stellen

Fleur is 15 en wil alleen maar skaten. Door zichzelf doelen te stellen kan ze alles bereiken. Dat geldt voor meer in haar leven. Want een doel stellen maakt dat je wat uit je leven haalt, zo zegt zij. Daarnaast is ze van mening dat je altijd jezelf moet zijn. “Als je een doel stelt met keuzes, dan kan je ook meer jezelf zijn. Het geeft je een fijn gevoel. Je wordt er niet blij van als je iemand anders bent.”

Opbouw les

Deze les bestaat uit het bekijken van de documentaire “Ik word Nederlands kampioen” (4.27 minuten). Voorafgaand aan de documentaire kan de opdracht ‘wat is een documentaire?’ worden gemaakt. Na het bekijken van de documentaire gaan de leerlingen individueel aan de slag met verdiepingsvragen. Vervolgens kan de verdiepingsopdracht, zoals een klassengesprek of het schrijven van een persoonlijk verhaal, naar keuze worden uitgevoerd.

Wat is een documentaire? [voor de film]

Het is handig als de leerlingen een duidelijk beeld hebben over wat een documentaire precies is, voordat ze “Ik word Nederlands kampioen” gaan kijken. Geef de leerlingen de volgende opdracht:

Wat is volgens jou een documentaire?

Noem minstens twee kenmerken en beantwoord daarna de onderstaande vragen.

- Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt?
- Wat is het verschil tussen een documentaire en een speelfilm?
- Wat is het doel van een documentaire?
- Geeft een documentaire de werkelijkheid weer zoals we die kennen?

Toelichting

In omschrijvingen van het begrip documentaire zijn de begrippen op feiten gebaseerd en realiteit uiteraard belangrijk. Maar net zo belangrijk om te bespreken is dat we in documentaires kijken naar het subjectieve beeld dat de maker schetst van de realiteit. In hoeverre is de in de documentaire gepresenteerde werkelijkheid echt? En is de documentairemaker, die altijd manipuleert, eigenlijk wel in staat in het brengen van dé waarheid? Waar het in speelfilms gaat om het vertellen van een fictief verhaal, worden documentaires gestuurd door een zekere argumentatie. De maker heeft een bepaalde visie over iets of iemand. Met behulp van hetgeen een documentaire toont, worden als het ware bewijzen aangeleverd die deze visie onderbouwen. De ene documentaire presenteert dit als een zeer objectieve argumentatie, de andere documentaire geeft een meer persoonlijke invulling. In alle gevallen is er sprake van een subjectieve benadering. De maker gunt ons immers een blik op de wereld om ons heen, waarbij zijn/haar visie het uitgangspunt is. Dit onderscheidt documentaire film van de journalistieke praktijk.

Over de maker en het maakproces

Doron Tempert (1988) studeerde aan de Design Academy in Eindhoven en aan de Prague Film School. Alledaagsheid en authenticiteit zijn thema's die in zijn werk centraal staan. Bekijk hier een interview met Doron Tempert over het maakproces: www.human.nl/delocker/de-makers/doron-tempert.

Individuele opdracht [na de film]

1. Welke doelen heb jij in je leven?
2. Fleur zegt: “Als je een doel stelt met keuzes, dan kan je ook meer jezelf zijn.” Wat vind je van deze uitspraak? Ben je het ermee eens?
3. Toen Fleur naar de middelbare school ging, kon ze zich meer als zichzelf gedragen. Hoe was dat voor jou? Had je het gevoel dat je je moest aanpassen aan de klas op de basisschool?
4. In hoeverre ben jij jezelf op school?
5. In hoeverre pas je je aan anderen?

Klassengesprek (20 min) [na de film]

Bespreek het thema identiteit & doelen stellen de klas. Doe dit aan de hand van de vragen uit de individuele opdracht en laat de discussie die ontstaat gaan. Wees geen leider, maar een begeleider. Begin het gesprek met een vraag die het dagelijkse leven van de leerlingen verbindt met de scène die leerlingen zojuist bekeken hebben; herken je je in Fleur haar verhaal? Ook hier is het erg belangrijk duidelijk te maken dat het niet uitmaakt wat je zegt. Er zijn geen foute antwoorden en verkeerde vragen. De leerlingen moeten zich op hun gemak voelen binnen de discussie.

Voorbeeldvragen:

- Is het belangrijk om altijd jezelf te zijn?
- Is het goed om verschillende rollen van jezelf te hebben?
- Hoe zou je willen dat anderen je zien?

Tips:

1. Begin niet onvoorbereid aan een gesprek. Neem de tijd om van tevoren over het onderwerp na te denken.
2. Zorg voor een opstelling waarin de leerlingen elkaar allemaal zonder veel moeite kunnen aankijken
3. Maak aantekeningen tijdens het gesprek. Dit helpt zowel de gespreksleider als de groep om de lijn van het gesprek te volgen.
4. Iedereen hanteert een andere denkwijze. Er zijn snelle denkers (degenen die meestal geneigd zijn snel hun mening te ventileren) en denkers die meer tijd gebruiken om hun gedachten te vormen en te ordenen. Vat daarom af en toe het gesprek samen. We hebben nu dit en dit besproken. Maar wat denken jullie van...?
5. De leerlingen hebben het recht om te zwijgen. Niet iedereen hoeft aan het woord te komen: actief luisteren is even waardevol.
6. Geef aan dat het gesprek een groepsproces is, waarbij je samenbouwt aan een antwoord op de vraag.
7. Als een leerling zegt; ‘omdat mijn vader dat zegt’, dan is dat geen ‘geldige’ reden. Vraag op deze momenten door en zeg: ‘Wat denk jij er zelf van?’
8. Rond een gesprek altijd af. Dat kan bijvoorbeeld door – samen met de groep – de lijn van het gesprek na te lopen, te bekijken of er een of meerder conclusies kunnen worden getrokken. Je kunt ook de mooiste uitspraken van het gesprek laten benoemen, of vragen of de leerlingen iets hebben gehoord dat ze nog lang zullen onthouden.

Verhalen (20 min) [na de film]

Laat de leerlingen een verhaal schrijven die ze met de klas willen delen. Welke doelen hebben ze in hun leven en hoe proberen ze die te bereiken? Zijn ze zichzelf in het bereiken van die doelen? Of passen ze zich aan aan hun vrienden, hun klasgenoten of familie?

Tot slot

Human is altijd benieuwd naar de manier waarop bovenstaande opdrachten in de klas zijn behandeld. Heb je tips en/of aanvullingen voor ons of voor andere docenten? Dan kan je een mail sturen naar onderwijs@human.nl.

Credits

De Locker: Ik word Nederlands kampioen
Research, regie en camera: Doron Tempert
Geluids: Arno Peeters
Productie: Marjolein Klooster (Human)
Titelvormgeving: Kris Kobes
Eindredactie: Els van Driel

DE L CKER

DOELEN STELLEN

WERKBLAD

Opdracht 1 [voor de film]

Wat is volgens jou een documentaire?

Noem minstens twee kenmerken en beantwoord daarna de onderstaande vragen.

- Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt?
- Welke onderwerpen komen er aan bod?
- Wat is het verschil tussen een documentaire en een film?
- Wat is het doel van een documentaire?
- Geeft een documentaire de werkelijkheid weer zoals we die kennen?

1. Een documentaire is:

2. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de verschillende documentaires die je gezien hebt?

3. Wat is het verschil tussen een documentaire en een speelfilm?

4. Wat is het doel van een documentaire?

5. Geeft een documentaire de werkelijkheid weer zoals we die kennen?

Opdracht 2: Individueel [na de film]

1. Welke doelen heb jij in je leven?

2. Fleur zegt: "Als je een doel stelt met keuzes, dan kan je ook meer jezelf zijn." Wat vind je van deze uitspraak? Ben je het ermee eens?

3. Toen Fleur naar de middelbare school ging, kon ze zich meer als zichzelf gedragen. Hoe was dat voor jou? Had je het gevoel dat je je moest aanpassen aan de klas op de basisschool?

4. In hoeverre ben jij jezelf op school?

5. In hoeverre pas je je aan anderen?

DE L CKER

